

**Міністерство освіти і науки України
Херсонський державний університет
Факультет комп'ютерних наук, фізики та математики
Кафедра комп'ютерних наук та програмної інженерії**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректорка з навчальної та
науково-педагогічної роботи,
Голова науково-методичної ради

Дар'я МАЛЬЧИКОВА
«26» лютого 2025 р.

Питання до атестації здобувачів вищої освіти

(Програмування. Загальна методика навчання інформатики. Методика навчання інформаційним технологіям. Методика навчання мультимедійним та мережевим технологіям. Методика навчання Програмування. Педагогіка. Психологія.)

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність 014 Середня освіта
Спеціалізація 014.09 Інформатика
Освітня програма Середня освіта (інформатика)
Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
Форма навчання денна

ПОГОДЖЕНО
на засіданні науково-методичної ради
факультету комп'ютерних наук, фізики та математики
Голова НМР Володимир ТАТОЧЕНКО
« 15 » лютого 2025 р., пр. №

Івано-Франківськ, 2025р.

Затверджено на засіданні кафедри
комп'ютерних наук та програмної
інженерії

Протокол № 7 від «03» лютого 2025 р.

Завідувач Володимир ПЕСЧАНЕНКО

Пояснювальна записка

Програма атестації здобувачів вищої освіти складається з трьох модулів «Педагогіка і психологія», «Програмування» та «Методика навчання інформатики, інформаційним технологіям, мультимедійним та мережевим технологіям, програмування».

Головним завданням атестації здобувачів вищої освіти є виявлення у випускників університету ступеня професійної підготовки.

Атестація має на меті перевірити рівень засвоєння матеріалу з курсів «Педагогіка», «Психологія», «Програмування», «Комп’ютерні інформаційні технології», «Методика навчання інформатики» готовність до подальшої професійної діяльності.

Метою атестації здобувачів вищої освіти є визначення фактичної відповідності його підготовки вимогам освітньо-професійної програми. Атестація здобувача вищої освіти здійснюється екзаменаційною комісією після завершення навчання на певному рівні вищої освіти. Екзаменаційна комісія оцінює рівень науково-теоретичної і практичної підготовки здобувачів, вирішує питання про здобуття певного рівня вищої освіти, присвоєння відповідної кваліфікації та видачу документа про вищу освіту.

Атестація проводиться в у письмовій формі за білетами, укладеними на основі робочих програм.

До атестації допускаються здобувачі вищої освіти, які успішно виконали всі вимоги навчального плану зі спеціальності 014.09 Середня освіта (інформатика) спеціалізація: освітні вимірювання ступеня вищої освіти

«Бакалавр» (не мають академічної заборгованості).

Атестація зі спеціальності має засвідчити, що здобувач вищої освіти оволодів необхідними теоретичними знаннями та навичками їх практичного застосування в конкретних умовах.

Програмні компетентності та результати навчання, що відповідають програмі атестації здобувачів

Загальні компетентності:

ЗК1. Спілкування державною (і рідною у разі відмінності) мовами.

ЗК5. Інформаційно-цифрова компетентність.

Фахові компетентності:

ФК1. Педагогічні – знання основ теорії навчання та виховання, уміння застосовувати їх в практичній діяльності, здатність розв'язувати різноманітні педагогічні проблеми навчання і виховання.

ФК2. Психологічні – знання і навички з питань загальної та вікової психології, що реалізуються у здатності розв'язувати протиріччя освітнього процесу учнів школи, здійснювати вивчення психологічних особливостей учнів та учнівського колективу, використовувати результати досліджень в педагогічній діяльності.

ФК3. Методичні - забезпечується знаннями методологічних і теоретичних зasad методики навчання різних розділів інформатики (цілей, змісту, форм, методів, засобів навчання), здійснення виховної роботи. Орієнтацією на вивчення і застосування нових форм, методів і засобів навчання та виховання.

ФК10. Технологічні. Здатність розробляти проекти з використанням сучасних, в тому числі роботизованих технологій, здійснювати програмування роботів, мати навички організовувати навчання учнів основам робототехніки.

Програмні результати навчання:

ПРН1. Здатність продемонструвати знання та розуміння основ педагогічної діяльності, основних понять дидактики та теорії виховання; оптимального добору форм, методів та засобів навчання і виховання, основних етапів засвоєння знань; специфіки організації навчання обдарованих учнів; можливих причин відставання у навчанні, суті та особливостей інклузивної освіти.

ПРН2. Спроможність реалізовувати знання закономірностей освітнього процесу при здійсненні власної педагогічної діяльності; добирати ефективні методи, прийоми та засоби навчання та виховання залежно від змісту, мети, вікових особливостей учнів тощо; дотримуватися основних вимог до проведення уроку, організовувати освітній процес з урахуванням основних принципів інклузивної освіти; впроваджувати сучасні педагогічні технології в практику школи

ПРН3. Здатність продемонструвати знання і розуміння психологічних аспектів освітньої діяльності. Спроможність використовувати діагностичні засоби для визначення педагогічних проблем навчання та виховання учнів;

здійснювати простіші психодіагностичні дослідження та аналізувати первинні дані.

ПРН4. Здатність продемонструвати знання і розуміння природи філософського знання, шляхів пізнання світу. Спроможність обґруntовувати свою світоглядну та громадянську позицію, застосовувати одержані знання при вирішенні професійних і суспільних завдань.

ПРН5. Здатність продемонструвати знання і розуміння особливостей життєдіяльності дитячого організму в різні періоди онтогенезу, своєрідність функції організму на кожному віковому етапі. Спроможність реалізувати знання з анатомії та фізіології дитячого організму для добору доцільних для індивіда форм і методів формування фізичного, психічного і духовного здоров'я

ПРН6. Здатність продемонструвати знання сучасної лінгвістичної науки як основи для формування умінь і навичок, комунікативно виправдано використовувати засоби мови в різних життєвих ситуаціях, особливо в професійній сфері. Спроможність використовувати мовні і мовленнєві уміння і навички в педагогічній діяльності, громадському житті, побуті тощо.

ПРН10. Здатність продемонструвати знання та розуміння змісту шкільного курсу інформатики, вимог Державного стандарту загальної середньої освіти. Спроможність забезпечити реалізацію вимог зазначеного стандарту, використовуючи знання закономірностей процесу навчання та сформовані вміння організації освітнього процесу.

ПРН12. Здатність продемонструвати на базовому рівні знання методологічних та методичних зasad науково-педагогічного дослідження; особливостей проведення науково-педагогічного дослідження. Спроможність здійснювати аналіз і узагальнення отриманих в дослідженні даних, оформлювати результати дослідження та формулювати на їх основі відповідні науково-практичні висновки.

ПРН17. Здійснювати комп'ютерну обробку даних, перевіряти їх правильність, забезпечувати якість підготовлених документів.

ПРН22. Здатність до координації та розподілу завдань в команді для досягнення поставлених цілей.

Критерії оцінювання відповіді студента

Характеристики критеріїв оцінювання знань	Рівень компетентності	За державною (національною) шкалою	Сума балів	За шкалою ЄКТС
Студент володіє узагальненими знаннями з предмета, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє самостійно застосовувати вивчений матеріал для внесення власних аргументованих суджень у практичній діяльності.	Високий	відмінно	90-100	A
Студент вільно володіє вивченим матеріалом, зокрема, застосовує його на практиці; вміє аналізувати і систематизувати наукову та методичну інформацію. Використовує загальновідомі доводи у власній аргументації, здатен до самостійного опрацювання навчального матеріалу; виконує дослідницькі завдання, але потребує консультації викладача.	Достатній	добре	82-89	B
Студент може зіставити, узагальнити, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; знання є достатньо повними; вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях. Відповідь повна, логічна, обґрунтована, але з деякими неточностями. Здатен на опрацювання матеріалу самостійно, вміє аргументувати найважливіші положення.			74-81	C
Студент володіє матеріалом на початковому рівні (значну частину матеріалу засвоює на репродуктивному рівні). Здатен частково відтворювати логіку наукових положень; має фрагментарні навички в роботі з підручником, науковими джерелами; має стійкі навички роботи з конспектом, може самостійно оволодіти більшою частиною навчального матеріалу. Може аналізувати навчальний матеріал, порівнювати і робити висновки; відповідь його правильна, але недостатньо осмислена	Середній	задовільно	64-73	D
Студент володіє навчальним матеріалом на рівні окремих фрагментів; виявляє здатність елементарно викласти думку, виконує елементарні завдання; контролює свою відповідь з декількох простих речень; здатний відтворити окремі частини теми; має фрагментарні уявлення про роботу з науково-методичним джерелом, відсутні сформовані уміння та навички			60-63	E
Незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на	Низький	Незадовільно	35-59	FX

питання, невміння застосувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач.		з можливістю повторного складання заліку		
Незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, невміння орієнтуватися при розв'язанні практичних задач, незнання основних фундаментальних положень.		Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни	1-34	F

Порядок оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в ХДУ (наказ від 07.09.2020 №803-Д)

За результатами виконання завдань за кожним модулем оцінка за накопичувальною системою для кожного здобувача вищої освіти першого (бакалаврського) рівня формується за наступною формулою:

$$\text{Оцінка за модуль 1} = \frac{\text{сума фактично набраних балів}}{\text{максимальна сума балів}} \cdot 100$$

$$\text{Оцінка за модуль 2} = \frac{\text{сума фактично набраних балів}}{\text{максимальна сума балів}} \cdot 100$$

$$\text{Оцінка за модуль 3} = \frac{\text{сума фактично набраних балів}}{\text{максимальна сума балів}} \cdot 100$$

1. «ПРОГРАМУВАННЯ»

1. Змістовне поняття алгоритму. Основні властивості алгоритмів та методи їх побудови. Абстракція даних. Команди управління. Базові управлюючі структури.
2. Мови програмування (МП) як формальні мови описів алгоритмів. Структура МП. Синтаксис і семантика описів алгоритмів.
3. Основні конструкції мов програмування. Техніка програмування розгалужень.
4. Оператори повторення. Техніка програмування циклів.
5. Види послідовностей (масивів). Поняття списку та кортежу. Формування, введення, виведення списку (кортежу). Методи обробки списків (кортежей). Задачі обробки масивів. Лінійний пошук у масиві. Бінарний пошук у масиві.
6. Алгоритми сортування масивів. Прості алгоритми сортування: сортування обмінами (бульбашкове), сортування вибором, сортування вставками.
7. Алгоритми сортування масивів. Швидкі алгоритми сортування.
8. Рядки, введення та перетворення рядків. Операції та методи обробки рядків.
9. Методологія процедурного програмування. Структуризація алгоритму в термінах функцій. Синтаксис описів і семантика виконання. Організація обміну даними. Локалізація даних. Техніка програмування в термінах функцій.
10. Рекурсивні функції. Складові частини рекурсивної функції. Рекурсивний спуск, глибина рекурсії, рекурсивний підйом.
11. Множини, основні властивості. Скінченні множини як обчислювальні структури. Операції над множинами.
12. Що таке запис (структура) у МП? Як він оголошується та використовується? Які основні властивості словників. Створення записів та словників. Основні методи та алгоритми обробки записів та словників у МП.
13. Робота з файлами. Текстові та двійкові файли. Основні операції та методи обробки файлів. Потоки вводу-виводу (І/О) у контексті роботи з файлами. Основні задачі для обробки файлів.
14. Виключення. Обробка виключень. Класи вбудованих винятків.
15. Посилальний тип даних. Операції над покажчиками. Розподіл пам'яті. Рекурсивні об'яви типів. Динамічні інформаційні структури та їх реалізація.

16. Динамічні структури. Списки. Лінійні списки. Реалізація послідовностей у вигляді списків. Двонаправлені списки. Кільцеві списки. Узагальнені часткові структури.
17. Концепція об'єктно-орієнтованого програмування. Поняття об'єкта та фундаментальні характеристики ООП (інкапсуляція, наслідування, поліморфізм).
18. Абстрактні типи даних. Поняття класу. Дані-члени та функції-члени. Доступ до членів класу. Приватні і відкриті члени класу. Статичні члени класу.
19. Конструктор, деструктор, методи доступу. Конструктор копії. Створення і видалення об'єктів. Використання покажчиків та посилань при роботі з об'єктами.
20. Перевантаження операторів. Перевантаження унарних та бінарних математичних операцій. Перевантаження операторів порівняння. Особливості перевантаження оператора привласнення. Оператори перетворення типів.
21. Спадкування, його види. Захищені члени класу. Переизначення методів у похідних класах. Поняття поліморфізму. Раннє та пізнє зв'язування. Віртуальні функції. Множинне спадкування та його особливості.
22. Ієархії наслідування. Абстрактні та конкретні класи. Приклади. Дружні класи і функції. Дружні функції і перевантаження операцій. Перевантаження операції вставки в потік.

Основна література з програмування

1. М.С. Львов, О.В. Співаковський. Основи алгоритмізації та програмування. Навчальний посібник – Херсон, 1997. – 122с.
2. Львов М.С., Співаковський О.В. Вступ до об'єктно-орієнтованого програмування.–Херсон:ХДПУ.-240 с.
3. Т. Бадд. Объектно-ориентированное программирование в действии / пер. с англ. - СПб.:Питер, 1997.- 464 с. ил.

Додаткова література з програмування

1. Програмно-методичний комплекс «Відеоінтерпретатор алгоритмів пошуку та сортування»
2. Інтеговане web-середовище “Основи алгоритмізації та програмування».

**2. Загальна методика навчання інформатики,
Методика навчання інформаційним технологіям,
Методика навчання мультимедійним та мережевим**

технологіям,

Методика навчання програмування;

Методика навчання інформатики

1. Методика реалізації навчальних завдань розділу «Опрацювання табличних даних» в 5-11 класах. Цілі, зміст та засоби навчання.
2. Інформатика як наука і навчальний предмет у загальноосвітній школі. Мета викладання інформатики в загальноосвітній школі.
3. Методика ознайомлення учнів з основними поняттями інформатики (інформація, повідомлення, дані, носії даних, інформаційні процеси).
4. Методика навчання розділу «Мережеві технології та Інтернет». Цілі, зміст та засоби навчання.
5. Методична система навчання інформатики в середній загальноосвітній школі. Загальна характеристика її основних компонентів (цілі, зміст навчання, методи, форми і засоби навчання).
6. Методика навчання розділу «Комп’ютерні презентації».
7. Зміст і структура різних варіантів шкільного курсу інформатики в профільній школі. Аналіз навчальних програм з інформатики.
8. Методика вивчення розділу «Алгоритми та програми».
9. Інтегроване навчання. Інформатична галузь в Державному стандарті базової середньої освіти. Міжпредметні та внутрішньопредметні зв’язки в навчанні інформатики.
10. Методи і прийоми контролю знань і вмінь учнів з інформатики. Функції контролю знань і вмінь учнів з інформатики.
11. Індивідуальні та групові навчальні проекти в курсі інформатики середньої школи. Характеристика та огляд курсів за вибором до шкільного курсу інформатики.
12. Методичні особливості вивчення об’єктно-орієнтованих мов програмування в школі. Методика ознайомлення з поняттями «об’єкт», «властивості об’єкта», «операції над об’єктами», «методи» під час вивчення мов програмування. Організація і проведення різних типів уроків з інформатики.
13. Учнівські олімпіади з інформатики та інформаційних технологій як вид позаурочної роботи з інформатики. Історія олімпіад, види олімпіад, технології підготовки та проведення.
14. Програмне забезпечення шкільного курсу інформатики. Класифікація педагогічних програмних засобів.
15. Особливості формування базових навичок роботи з комп’ютером в 5-9 класах. Основні змістовні лінії шкільного курсу інформатики. Вимоги до очікуваних результатів навчально-пізнавальної діяльності учнів в базовій школі.
16. Методичні особливості вивчення базових алгоритмічних структур: структури повторення та розгалуження в 5-7 та 8-9 класах середньої школи.
17. Методика навчання розділу «Комп’ютерна графіка». Цілі, зміст та

засоби навчання. Растроva, векторна та 3D-графіка в шкільному курсі інформатики.

18. Методика навчання розділу «Опрацювання текстових даних». Цілі, зміст та засоби навчання.

19. Методика навчання розділу «Електронні таблиці». Цілі, зміст та засоби навчання.

20. Методика навчання розділу «Бази даних. Системи керування базами даних». Цілі, зміст та засоби навчання.

21. Урок – основна форма організації навчальної роботи з інформатики. Методичні особливості проведення уроків різних типів.

22. Розвиток логічного мислення на уроках з інформатики.

23. Специфіка уроку інформатики. Підготовка вчителя до уроку. Організація і проведення різних типів уроків з інформатики.

24. Порівняльна характеристика шкільних підручників та посібників, що рекомендовані Міністерством освіти та науки України. Навчально-методичне забезпечення шкільногого курсу інформатики.

25. Формування пізнавального інтересу та розвиток критичного мислення учнів. Роль загальних розумових дій і прийомів розумової діяльності у навчанні інформатики.

26. Функціональне призначення кабінету обчислювальної техніки. Санітарно-гігієнічні норми роботи в комп’ютерному класі. Техніка безпеки при роботі в комп’ютерному класі.

27. Організація та форми проведення позаурочної роботи з інформатики. Факультативи з інформатики.

27. Принципи диференціації змісту навчання: профільна і рівнева диференціація. Поглиблена вивчення інформатики.

Основна література з методики навчання інформатики

1. Державний стандарт базової середньої освіти. Додаток 13. Інформатична освітня галузь, Додаток 14. Вимоги до обов’язкових результатів навчання учнів в інформатичній освітній галузі – Режим доступу:

<https://www.kmu.gov.ua/storage/app/uploads/public/5f7/5e6/b1e/5f75e6b1ee0d8989401323.doc>

2. Освітні програми. Режим доступу:
<https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi>.

3. Електронні версії підручників. Режим доступу:
<https://lib.imzo.gov.ua/yelektronn-vers-pdruchnikiv/>.

4. Морзе Н.В. Методика навчання інформатики. Ч. 1. Загальна методика навчання інформатики. - К.: Навчальна книга, 2004. - 254 с.

5. Морзе Н.В. Методика навчання інформатики. Ч. 2. Методика навчання інформаційних технологій. - К.: Навчальна книга, 2004. - 287 с.

6. Морзе Н.В. Методика навчання інформатики. Ч. 3. Методика навчання основним послугам глобальної мережі Інтернет. - К.: Навчальна книга, 2004. - 230 с.

7. Морзе Н.В. Методика навчання інформатики. Ч. 4. Методика навчання основам алгоритмізації і програмування. - К.: Навчальна книга, 2004.-250 с.
8. Дорошенко Ю.Д., Тихонова Т.В., Луньова Г.С. Технологічне навчання інформатики: Навчально-методичний посібник. Вид-во «Ранок», 2011.- 304 с.
9. Міхеєв В.В. Методика навчання інформатики: Методичний посібник для студ. вищих пед. навч. закл. Житомир: Поліграфічний центр ЖДПУ, 2004. - 224 с.
10. Міхеєв В.В. Лабораторні роботи з методики навчання інформатики: Методичний посібник. / В. В. Міхеєв – Житомир : Поліграфічний центр ЖДПУ, 2006. - 224 с.: іл.
11. Спірін О. М. Методична система базової підготовки вчителя інформатики за кредитно-модульною технологією: монографія / Олег Михайлович Спірін. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2013. 182 с.
12. Триус Ю. В. Комп'ютерно-орієнтовані методичні системи навчання математики : Монографія. / Ю. В. Триус. – Черкаси : Брама-Україна, 2005. – 400 с.

Додаткова література з методики навчання інформатики

1. Рамський Ю. С. Підвищення рівня фундаментальної підготовки з інформатики майбутніх вчителів математики та інформатики / Ю. С. Рамський // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія №2. Комп'ютерно-орієнтовані системи навчання. – К. : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2010. – № 9 (16). – С. 95-98.
2. Руденко В. Д. Зміст і методика вивчення основ інформаційної безпеки у 7 класі / В. Д. Руденко. // Комп'ютер в школі та сім'ї. – 2015. – № 1. – С. 8-11
3. Саган О.В. Методика навчання інформатики в початкових класах. Інформатика в школі. № 8 (104). 2017.
4. Яшанов С. М. Концептуальні засади проектування системи інформатичної підготовки майбутніх учителів в умовах компетентнісного підходу / Сергій Микитович Яшанов //Міжнародний науковий форум: соціологія, психологія, педагогіка, менеджмент: збірник наукових праць / Ред. кол. : Євтух В. Б. (гол. ред.). – Київ : ТОВ «НВП «Інтерсервіс», 2015. – Вип. 17. – С. 181-190
5. Морзе Н.В. Формування інформатичних компетентностей учнів середньої школи. / Н. Морзе, О.Кузьмінська. // Інформаційні технології і засоби навчання. 2011. №3 (23).
6. Валько Н.В., Зайцева Т.В., Кузьмич Л.В. Комп'ютерні інформаційні технології: Навчальний посібник для ВНЗ. – Херсон: Айлант, 2013. – 252с.

Інтернет-ресурси

1. Офіційний сайт Міністерства освіти та науки України - <http://www.mon.gov.ua/>

2. Структура ІКТ-компетентності вчителів. Рекомендації ЮНЕСКО // Офіційний Веб-сайт Інституту ЮНЕСКО з інформаційних технологій в освіті - <http://iite.unesco.org/pics/publications/ru/files/3214694.pdf>.
3. Портал присвячений проблемам впровадження нових технологій в галузі середньої освіти України (Інформатика, підручники, матеріали, застосування комп'ютерів на уроках фізики, математики, іноземної мови, деяка інформація з Міністерства освіти та науки України, олімпіади, періодика) - <http://school.kiev.ua/>
4. Освітньо-консультивативний центр "Освіта" – <http://www.osvita.org>
5. Каталог освітніх ресурсів О-СВІТ - інформація для учнів, студентів, педагогів, науковців - <http://o-svit.iatp.org.ua>
6. Методичні розробки, навчальні програми, для учнів – бібліотеки, реферати, олімпіади. Режим доступу: <http://edu.ukrsat.com/>
7. Освітня українська мережа. Міністерство освіти, Інститут змісту і методів навчання, перелік серверів установ, підлеглих міністерству освіти України, і ін. Режим доступу: <http://www.edu-ua.net>
8. Всеукраїнські інтернет-олімпіади з різних предметів (фізика, інформатика). Режим доступу: <http://www.olympp.vinnica.ua>
9. Навчальні посібники. Режим доступу: <http://posibnyk.com>

Інформаційні технології

1. Інформація та повідомлення. Поняття інформації. Інформація і повідомлення. Способи подання повідомлень. Види повідомлень. Неперервні і дискретні повідомлення.
2. Інформаційні процеси. Поняття про інформаційні процеси. Носії повідомлень. Форми та засоби передавання повідомлень. Опрацювання повідомлень.
3. Кодування повідомлень. Кодування повідомлень у двійковому алфавіті. Універсальність двійкового кодування. Інформаційна діяльність людини. Перспективи розвитку навчального предмету «Інформатика».
4. Засоби обчислювальної техніки та історія їх розвитку. Історія розвитку ЕОМ. Покоління ЕОМ та їх характеристики. Роль вітчизняних учених у становленні теорії електронно-обчислювальної техніки.
5. Інформаційна (комп'ютерна) система. Поняття інформаційної (комп'ютерної) системи. Апаратна та інформаційна складові інформаційної системи.
6. Апаратна складова інформаційної системи. Основні складові апаратного забезпечення комп'ютерних систем, їх функціональне призначення та основні характеристики.
7. Архітектура комп'ютера. Поняття архітектури комп'ютера. Класична архітектура комп'ютера і принципи фон Неймана. Удосконалення і розвиток внутрішньої структури комп'ютера. Основний цикл роботи комп'ютера.
8. Арифметичні основи комп'ютерних систем. Системи числення, що

використовуються в комп'ютерних системах. Двійкова система числення, переваги двійкової системи числення.

9. Подання (кодування) даних в пам'яті комп'ютера. Структура внутрішньої пам'яті комп'ютера. Біт, байт, машинне слово. Кодування символічних даних в пам'яті комп'ютера. Подання числових даних (цілих та дійсних чисел).

10. Кодування графічних та звукових даних у пам'яті комп'ютера.

11. Поняття про архівацію даних. Методи архівації.

12. Інформаційна складова комп'ютерної системи. Поняття інформаційної складової комп'ютерної системи. Класифікація та призначення програмного забезпечення персонального комп'ютера.

13. Операційні системи. Призначення і основні функції операційних систем. Основні етапи еволюції операційних систем. Основні компоненти операційних систем.

14. Захист даних. Віруси та антивірусні програми.

15. Означення СУБД. Поняття про реляційні таблиці та їх структуру. Характеристика об'єктів СУБД. Типи запитів в MS Access. Основні функції СУБД. Типи даних в MS Access.

16. Технологія опрацювання текстових даних. Системи опрацювання текстів. Способи кодування текстових даних. Кодування символів та їх подання засобами ОТ.

17. Технологія опрацювання графічних даних. Комп'ютерна графіка. Характеристики зображень – роздільна здатність, кількість кольорів (градацій сірого). Системи опрацювання графічних даних. Робота в графічному редакторі. Растроva, векторна, фрактальна графіка. Колірні моделі. Основні формати зберігання растрової, векторної і фрактальної графіки. Основні характеристики растрового, векторного і фрактального зображення. 3-D графіка.

18. Комп'ютерні мережі. Локальна мережа. Глобальна мережа Інтернет. Протоколи комп'ютерних мереж.

19. Сервіси Інтернету, веб-сервіси. Призначення та характеристики програм-браузерів. Пошук даних в Інтернеті.

Основна література з інформаційних технологій

1. Валько Н.В., Зайцева Т.В., Кузьмич Л.В., Співаковська Є.О. Комп'ютерні інформаційні технології: (навчально-методичний посібник). - Херсон: Айлант. – 2013. – 162с.

2. Гуржій А.М., Зайцева Т.В., Співаковський О.В. Комп'ютерні технології загального призначення. - Херсон: Айлант. – 2001. - 215с.

3. Матвієнко М.П., Розен В.П., Закладний О.М. Архітектура комп'ютера. – К.: Видавництво Ліра-К, 2013. – 264с.

4. Операційні системи: навч.посібник / М.Ф. Бондаренко, О.Г. Качко. – Х.: Компанія СМІТ, 2008. – 432с.

5. Шеховцов В.А. Операційні системи. – К.: Видавнича група ВНВ, 2005. –

576с.:іл

6. Мельник А.О. Архітектура комп'ютера.- Луцьк: Волинська обласна друкарня, 2008.- 468 с:
7. Дем'яненко В. Комп'ютер. Апаратна частина: конфігурація, вибір - К.: Шкільний світ, 2009.- 124 с.
8. Рябенький В.М. Цифрова схемотехніка. - Львів: Новий світ – 2000, 2011,- 736 с.
9. Крейнак Д. Персональний комп'ютер М.: АСТ-Астрель, 2004.-367 с.

Додаткова література з інформаційних технологій

1. Пасічник О.В. Веб-дизайн Львів: Магнолія – 2006, 2010,- 518 с.
2. Селедзінський І.Ф., Василенко Я.П. Основи Інформатики. - Тернопіль: Навчальна книга – Богдан. 2007. – 157 с.
3. Войтюшенко Н.М. Інформатика та комп'ютерна техніка - .К.: Академія, 2006. – 367с.
4. Макарова М.В. Інформатика та комп'ютерна техніка. - Суми: Університетська книга, 2008,- 667 с.
5. Наливайко Н.Я. Інформатика. - К.: Центр учебової літератури, 2011.-576 с.
6. Буров Є.В. Комп'ютерні мережі. - К.: Ліра-К, 2010.-262с.
7. Уклад. С.О. Троян Комп'ютерні мережі, Інтернет. - Умань: УДПУ, 2012.- 128 с.
8. Глинський Я.М. Інтернет: мережі, HTML і телекомунікації. - Львів: СПД Глинський, 2009.- 238 с.
9. Самсонов В.В. Методи та засоби інтернет-технологій. - Ужгород: Компанія СМІТ, - 2008. – 262 с.
- 10.Левченко О.М. Основи Інтернету - К.: Видавнича група ВНУ, 2009,- 285 с.

Мультимедійні та мережеві технології

1. Принципи побудови апаратно - програмних платформ для мультимедійних ресурсів. Апаратурна платформа в мережевій системі.
2. Технології Веб 2.0. Поняття про Веб 2.0. Класифікація веб-ресурсів, що відносяться до Веб 2.0.
3. «Інформаційний спосіб життя». Проблеми розвитку мережевого суспільства та мережевих спільнот.
4. Мережеві спільноти. Поняття соціальних мереж та мережевих спільнот. Соціально-психологічні аспекти формування мережених спільнот.
5. Використання у професійній діяльності можливостей соціальних мереж.
6. Мережеві щоденники. Поняття блога і різновиди блогів. Огляд служб для ведення блогів.
7. Організація соціальних мереж на базі блогів, створення спільнот блогерів.

8. Технології Вікі-Вікі. Поняття Вікі-Вікі та різні Вікі-платформи. Огляд Вікі-сайтів. Пошук інформації, обговорення статей. Сумісне створення та редагування гіпертекстів.
9. Організація соціальних мереж на базі Вікі-Вікі.
10. Хмарні технології. Соціальні мережеві сервіси для зберігання мультимедійних файлів. Соціальні сервіси, що дозволяють організовувати спільну роботу з різними типами документів
11. Поняття ресурсу. Класифікація ресурсів. Цифрові ресурси. Класифікація цифрових ресурсів (ЦОР).
12. Інформаційне середовище в системі загальної середньої освіти. Принципи побудови апаратно - мультимедійних технологіях.
13. Відкритий науковий контент. Педагогічний дизайн як наука та практична діяльність.
14. Структура мультимедійного курсу. Електронний підручник, Електронний овідник, Тренажерний комплекс. Електронний лабораторний практикум.
15. Комп'ютерна система тестування. Комп'ютерні моделі.
16. Концепція інформатизації науки та освіти в Україні. Сучасні інформаційні та комунікаційні технології та їх використання в освіті.

Основна література з мультимедійних та мережевих технологій

1. Балик Н., Лялик О. Активне навчання з використанням технологій Web 2.0 – Тернопіль: Богдан, 2009. – 88с.
2. Ганжела С.І., Ганжела І.П. Інформатика, базовий курс для користувачів. Навчальний посібник. – Кіровоград: ПП «Центр оперативної поліграфії «Авангард», 2008. – 220 с.
3. Завдання до лабораторних робіт з курсу «Основи інформаційних технологій». Навчальний посібник / В.О. Болільй, Н.А. Дроговоз, В.В. Копотій, А.В. Пузікова, О.В. Рєзіна – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2010. – 56 с.
4. Інформатика. Комп'ютерна техніка. Комп'ютерні технології: Підручник. – К.: Каравела, 2003.
5. Лабораторні роботи з інформатики / Андронатій П.І., Ганжела С.І., Копотій В.В., Рєзіна О.В., Шлянчак С.О. – Кіровоград: РВЦ КДПУ ім. В. Винниченка, 2006.
6. Морзе Н.В. Основи інформаційно-комунікаційних технологій. – К.: Видавнича група ВНУ, 2006.
7. Проценко Г.О. ВЕБ 2.0 – нові можливості інтернету // Комп'ютер у школі та сім'ї – 2007. – № 6. – С. 15-19.
8. Рамський Ю.С., Резіна О.В. Вивчення інформаційно-пошукових систем мережі Інтернет: Навч. посіб. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2004.
9. Ріжняк Р., Фурсикова Т. Робота на персональному комп'ютері: посібник для студентів неспеціальних факультетів. – Кіровоград, РВЦ КДПУ ім. В. Винниченка, 2003.

Додаткова література з мультимедійних та мережевих технологій

1. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України : [гол. ред. В. Г. Кремень] . – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.
2. Vivian Neon, Mimi Recker HTML 3.0 CD with JavaScript, Prentice Hall PTR Upper Saddle River, New Jersey 1996.

Інтернет- ресурси

1. Лабораторія інтерактивних технологій навчання гуманітарних дисциплін:
2. <http://sites.zsu.zp.ua/interactiv.edu.lab/>
3. Український освітній портал: <http://osvita.ua/school/technol/>
4. Вікіпедія: Вільна енциклопедія. - Електронний ресурс. – Шлях доступу: URL: <http://uk.wikipedia.org/>
5. Кращі ресурси Веб 2.0, <http://www.seomoz.org/web2.0>

3.«ПЕДАГОГІКА , ПСИХОЛОГІЯ»

- 1.Форми організації процесу навчання, їх загальна характеристика та генеза розвитку в історії освіти.
- 2.Класно-урочна система навчання, її форми, структура, види занять у школі. Особливості й ознаки класно-урочної системи навчання.
3. Сучасний урок, його типи, структура, науково-методичне й організаційно-педагогічне забезпечення підготовки й проведення уроку.
4. Сучасні тенденції розвитку системи освіти і навчання, інноваційний тип навчання, його основні риси й підходи у навчанні.
5. Актуальні питання дидактики на сучасному етапі розвитку освіти в Україні, інноваційні підходи до організації процесу навчання в сучасній школі.
6. Стилі навчання: репродуктивний, творчий, емоційно-ціннісний, емоційно-імпровізаційний, розмірковувально-імпровізаційний, розмірковувально-методичний та ін. Особливості їх використання вчителем.
7. Перевірка та оцінка результатів навчання, види контролю знань учнів, методи і форми контролю.
8. Дидактичні і психологічні вимоги до перевірки знань учнів. Дидактичні і психологічні вимоги до запитань вчителя.
9. Технології процесу навчання. Вибір технологій в системі сучасної шкільної освіти.
- 10.Види навчання: проблемне, програмоване, індивідуалізоване, модульне, комп’ютерне та ін, технології їх запровадження.
- 11.Сутність навчання, його структура, види навчання. Теорія й практика навчання у педагогічній системі Василя Сухомлинського.
- 12.Генеза розвитку поняття «дидактика» в історії світової наукової думки, її основні категорії. Ян Амос Коменський - засновник наукової дидактики.
13. Структура, зміст, методи, етапи педагогічного дослідження. Сучасні вимоги до педагогічного дослідження.

14. Види педагогічної діяльності, професійні функції педагога в реалізації сучасних освітніх концепцій. Особливість педагогічної діяльності.
15. Педагогіка співпраці в історичному вимірі педагогічної науки. Педагогіка партнерства у Концепції «Нова українська школа» (2016 р).
16. Сутність і структура педагогічної діяльності. Педагогічне спілкування – основа успішності реалізації сучасної освітньої парадигми.
17. Планування виховної роботи в закладі освіти в сучасному науковому менеджменті. Основи наукового менеджменту в закладах освіти: сучасні підходи та вимоги.
18. Соціалізація особистості в сім'ї. Виховання дітей в сім'ї в умовах сьогодення, спільна робота сім'ї та школи у вихованні дітей.
19. Сутність процесу виховання, його структурні компоненти, мета, характер, суб'єкти виховного впливу.
20. Основні компоненти виховного процесу: цільовий, змістовий, операційно-діяльнісний, аналітико-результативний. Виховний простір, середовищний підхід у вихованні.
21. Класний керівник – організатор виховної роботи з учнями: функції, напрями, форми роботи, планування та ін. Робота вчителя з організації учнівського колективу, реалізація партнерського підходу в освітньому процесі школи.
22. Напрями і зміст виховання в структурі освітнього процесу, їх класифікація. Особливості патріотичного виховання в умовах сьогодення.
23. Виховання як інститут соціалізації особистості. Виховання дітей в кризових (конфліктних) ситуаціях.
24. Зміст, мета, складові і напрями сучасного українського виховання. Етнопедагогіка в системі шкільної освіти. Форми організації виховання в освітньому процесі школи та позашкільного закладу освіти, їх класифікація, спільна робота з реалізації сучасних завдань соціалізації дітей.
25. Сучасні технології виховної діяльності, складові таких технологій, чинники успішності, техніка виховання (виховна технологія) у роботі класного керівника з дітьми.
26. Напрями і форми використання народної педагогіки у виховній роботі школи, закладу позашкільної освіти
27. Шляхи і форми організації виховного процесу на основі сучасних принципів виховання. Реалізація гуманістичних відносин у педагогічній діяльності.
28. Організаційно-педагогічне й науково-методичне забезпечення ефективного використання методів виховання в освітньому процесі шкіл України. Управління в освіті: законодавство, принципи, методи. Організаційна й корпоративна культура сучасної школи. Органи громадського самоврядування в освіті.
29. Особливості процесу виховання дітей в різних інститутах соціалізації. Соціалізація дитини в умовах спільної роботи інститутів соціалізації (школи, дошкільних закладів, позашкільних закладів). Провідні методи та форми сімейного виховання.
30. Інклюзивна освіта як модель соціального устрою. Робота класного

керівника з сім'ями, які мають дітей з особливими освітніми потребами.

31. Психологія як наука. Поняття, принципи та методи психології.
32. Загальна характеристика психіки. Психічні явища як предмет психології.
33. Психіка як об'єкт психології. Співвідношення суб'єктивної та об'єктивної реальності.
34. Основні категорії психології: психіка, свідомість, особистість, діяльність, спілкування.
35. Психологія в системі наук. Характеристика галузей психології. Фундаментальна та прикладна психологія.
36. Особистість як загальна психологічна характеристика. Співвідношення понять “індивід”, “особистість”, «індивідуальність», «надособистість».
37. Процес розвитку особистості. Біологічні (вродженість, спадковість) та соціальні (соціалізація, середовище, діяльність та виховання) чинники та закони психічного розвитку особистості.
38. Вікова періодизація психічного розвитку особистості. Вікові та індивідуально-типологічні особливості розвитку особистості.
39. Психоаналітична теорія З.Фрейда. Теорія особистості за К.Г.Юнгом. Архетипи колективного несвідомого.
40. Гуманістична психологія А. Маслоу, К. Роджерс, В. Франкл, І. Ялом.
41. Поняття темпераменту. Вчення про темперамент. Типи темпераменту.
42. Поняття характеру. Вчення про характер.
43. Генетичні властивості від задатків до здібностей. Рівні здібностей.
44. Когнітивна сфера особистості. Відчуття і сприймання. Процеси пам'яті. Психологічні особливості уваги та уяви.
45. Афективна сфера особистості. Форми переживання емоційних станів людини. Класифікація емоцій та почуттів. Теорія К.Ізарда. Класифікація почуттів за Б.Додоновим.
46. Поняття про учіння, научування та навчання. Характеристика і особливості навчальної діяльності.
47. Специфіка навчальної мотивації та особливості її формування.
48. Педагогічне спілкування: структура, стадії, стилі спілкування.
49. Психологічні вимоги до особистості вчителя
50. Поняття юності. Проблема юнацької субкультури. Формування світогляду. Професійний вибір та життєві цілі.

Основна література з педагогіки

1. Волкова Н. П. Педагогіка : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / Наталія Павлівна Волкова. – [2-ге вид., перероб., доп.]. – К. : Академвидав, 2007. – 616 с.
2. Галус О.М. Порівняльна педагогіка : навчальний посібник / О.М. Галус, Л.М. Шапошнікова – К. : Вища шк., 2006. – 215 с.
3. Гурський В.А., Присакар В.В. Педагогіка. Загальні основи педагогіки теорія освіти і навчання. У двох книгах. Книга 1: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – Видання 2-е, доопрацьоване і доповнене. – Кам'янецьПодільський: Медобори, 2014. – 218 с.

4. Кузьминський А.І., Вовк Л.П., Омеляненко В.Л. Педагогіка: Підручник. – К.: Знання-Прес, 2003. – 418 с. – (Навчально-методичний комплекс з педагогіки).
5. Левківський М.В. Історія педагогіки: навч.-метод. посібник. Вид. 4-те,. Навч. пос. – К. : Центр учебової літератури, 2016. – 190 с.
6. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка: [навчальний посібник]. 5-е вид., доповнене і перероблене / Н.Є. Мойсеюк.– К., 2007 р. – 656 с.
7. Педагогіка: баз. підруч. для студ. вищ. навч. закладів III- ІУ рівнів акредитації / кол. авторів; за ред. І.Ф. Прокопенка. – Харків: Фоліо, 2015. – 572 с.
8. Педагогічна майстерність : підручник / І.А. Зязюн, Л.В. Крамущенко, І.Ф. Кривонос та ін. ; за ред. І.А. Зязюна. – 2-ге вид., допов. і переробл. – К.: Вища шк., 2004. – 422 с.
9. Підласий І.П. Практична педагогіка або три технології. Інтерактивний підручник для педагогів ринкової системи освіти / І.П. Підласий. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2004. – 616 с.
10. Практикум з педагогіки: Навчальний посібник: Видання 2-ге, доповнене і перероблене /За заг. ред. О.А.Дубасенюк, А.В.Іванченка. – Житомир: Житомир. держ. пед. ун-т, 2002. – 482 с.
11. Фіцула М.М. Педагогіка: Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти / М.М. Фіцула. – К.: Академвидав, 2003. – 528 с.

Додаткова література з педагогіки

1. Барильнік А. І. Громадянське виховання в умовах українського державотворення : (з досвіду роботи політико-правового клубу "Феміда") /А.І.Барильнік // Виховна робота в школі : наук.-метод. журн. – 2012. – № 5. – С. 25–29
2. Бех І.Д. Виховання особистості: сходження до духовності / І.Д.Бех. – Київ : Либідь, 2006. – 272 с.
3. Бех І.Д. Виховання особистості: У 2-кн. – Кн.1.: Особистісно орієнтований підхід. Теоретико-технологічні засади / І.Д. Бех. – К.: Либідь, 2003.
4. Гадецький М.В. Організація навчального процесу в сучасній школі: Навчально-методичний посібник для вчителів, керівників навчальних закладів, слухачів ПО / М.В.Гадецький, Т.М. Хлєбнікова. – Харків: Веста: Ранок, 2003. – 136 с.
5. Горб Т. Й. Громадянське виховання: інструменти дотику до особистості / Т. Й. Горб // Історія в школі : наук.-метод. журн. – 2013. – № 2. – С. 16–17.
6. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій / Автор-укладач Н.П. Наволокова. – 2-ге вид. – Х.: Вид. група «Основа», 2014. – 176 с.
7. Зязюн І.А. Філософія педагогічної дії: монографія / І.А.Зязюн. – Черкаси : Вид.ЧНУ імені Богдана Хмельницького, 2008. – 608 с.
8. Лозова В.І. Теоретичні основи навчання і виховання : [навчальний посібник] / В.І. Лозова, Г.В. Троцко : Харк. держ. пед. ун-т ім.

9. Малафіїк І.В. Дидактика новітньої школи: [навчальний посібник] / І.В. Малафіїк. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2015. – 632 с.
10. Мосіяшенко В.А. Українська етнопедагогіка : навч. посіб, - Суми: ВТД «Університетська книга», 2005. - 176 с.
11. Національна докторина розвитку освіти України у ХХІ столітті. – К.: Шкільний світ, 2001. – 16 с.
12. Нова українська школа: порадник для вчителя / за заг. ред. Н. М. Бібік. — Київ : Літера ЛТД, 2018. — 160 с.
13. Пащенко М.І. Педагогіка [текст]: навч. посіб./ М.І. Пащенко, І.В. Красноштан. – К.: «Центр учебової літератури», 2014. – 228 с.
14. Педагогіка: Навчальний посібник / В.М. Галузяк, М.І. Сметанський, В.І. Шахов. – 2-ге вид., випр. і доп. – Вінниця: «Книга-Вега», 2003. – 416 с.
15. Пихтіна Н. П. Основи педагогічної техніки [Текст] : навч. посіб., К.: «Центр учебової літератури», 2016. – 316 с.
16. Пометун О. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання / О. Пометун, Л. Пироженко. – К.: АСК, 2004. – 192 с.
17. Рацул А.Б. Педагогіка: інформативний виклад: [навчальний посібник] / А.Б. Рацул, Т.Я. Довга, А.В. Рацул. – 2-ге вид., переб. і доп. – К. : КНТ, 2015. – 320 с.
18. Ушинський К.Д. Людина як предмет виховання // Педагогіка: Хрестоматія / Уклад.: А.І. Кузмінський, В.Л. Омеляненко. – К.: Знання – Прес, 2003. – 700 с.

INTERNET – ресурси

1. <http://pidruchniki.com/pedagogika/> Підручники з педагогіки он-лайн <http://studentam.kiev.ua/content/category/3/94/103/> Підручники з педагогіки.
2. <http://www.metodkabinet.eu/bibliopedagog.html> “Педагогічна бібліотека”.
3. <http://www.5port.ru/pedagogics/> Книги з педагогіки
4. Закон України «Про вищу освіту» (від 01.07.2014 № 1556-VII): офіц. текст. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України – 2014. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
5. Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
6. Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0641729-15>.
7. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> Закони України про освіту.

Основна література з психології

1. Васянович Г. Основи психології / Г. Васянович. – Львів: Сполом, 2010. – 205 с.
2. Дрозденко К.С. Загальна психологія в таблицях і схемах: Навч. посібник. – К.: ВД «Професіонал», 2004. – 304 с.
3. Заброцький М.М. Педагогічна психологія: курс лекцій / М.М. Заброцький. – Київ.: МАУП, 2000. – 100 с.

4. Кутішенко В.П. Вікова та педагогічна психологія (курс лекцій). 2-ге вид.: навч. посіб. / В.П. Кутішенко. – К.: Центр учебової літератури, 2017. – 128 с.
5. Максименко С.Д. Психологія та педагогіка: Підручник / С.Д. Максименко, М.Б. Євтух, Я.В. Цехмістер, О.О. Лазаренко, О.М. Немеш. – К.: Видавничий дім «Слово», 2014. – 584 с.
6. М'ясоїд П.А. Загальна психологія: Навч. посіб. – 2-ге вид., допов. / П.А. М'ясоїд – К.: Вища шк., 2001. – 487 с.
7. Основи психології: підруч. для студ. вищ. закладів освіти / за заг. ред. О.В. Киричука, Б.А. Роменця. – 3-е вид., стер. – К. : Либідь, 1997. – 632 с.
8. Орбан-Лембрік Л.Е. Соціальна психологія: Підручник /Л.Е. Орбан-Лембрік. – К.: Либідь, 2006. – 560 с.
9. Савчин М. В. Вікова психологія / М.В. Савчин. – К.: Академвидав, 2005. – 360 с.
10. Трофімов Ю. Л. Психологія: – 6-е вид. / Ю. Л. Трофімов. – К.: Либідь, 2008. – 560 с.
11. Степанов О.М., Фіцула М.М. Основи психології і педагогіки: посіб. / О.М. Степанов. – К.: Академвидав, 2003. – 504 с. (Альма-матер).

Додаткова література з психології

1. Варій М.Й. Основи психології і педагогіки: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / М.Й. Варій, В.Л. Ординський – [2-ге вид.]. – К.: «Центр учебової літератури», 2009. – 376 с.
2. Власова О. І. Основи психології та педагогіки. –2-е вид. – К.: Знання, 2011. –333 с.
3. Выготский Л.С. Собрание сочинений: В 6т.-М., 1982-1984.
4. Загальна психологія: Хрестоматія /За ред. Скрипченко О.В. –К.: Каравела, 2007. – 640 с.
5. Махній М.М. Історія психології: навч.посіб. / М.М. Махній. – К.: Видавничий дім «Слово», 2016. – 472 с.
6. Степанов О. М. Основи психології і педагогіки: – 2-ге вид. / О.М. Степанов. – К.: Академвидав, 2006. – 519 с.
7. Немов Р.С. Психология: Учеб.для студ. высш. пед. учеб.з аведений: В 3 кн. – 4-е изд. – М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2001. – Кн.1,2,3.

Internet – ресурси

1. Савчин М.В. Вікова психологія [Текст] : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів [Електронний ресурс] / М. В. Савчин, Л. П. Василенко. – К. : Академвидав, 2005. – 360 с. – URL: http://lib.ndu.edu.ua/cgibin/irbis64r_12/cgiirbis_64.exe
2. Варій М.Й. Психологія [Електронний ресурс] / М.Й. Варій. – URL:

<https://westudents.com.ua/knigi/524-psihologya-vary-my.html>

3. Від античності до сучасності: історія психології. Інформаційно-бібліографічний список / Укладач Л.Г.Лисенко. – Житомир: 2016. URL: http://library.zu.edu.ua/doc/istoria_psyholohii.pdf
4. Вісник психології і педагогіки. Електронний збірник наукових праць. URL: www.psyh.kiev.ua/
5. Видра О.Г. Вікова та педагогічна психологія. URL: <https://textbook.com.ua/psihologiya/1473452516>
6. Кутішенко В.П. Вікова та педагогічна психологія. URL: <https://textbook.com.ua/psihologiya/1473452508>
7. Навчальні матеріали онлайн. Психологія. URL: <https://pidruchniki.com/psihologiya/>
8. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Психологічні науки». Науково-теоретичний журнал. URL: <http://pj.kherson.ua/>
9. Павелків Р.В. Вікова психологія. URL: <https://textbook.com.ua/psihologiya/1473452495>
10. Савчин М.В. Вікова психологія [Текст] : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів [Електронний ресурс] / М. В. Савчин, Л. П. Василенко. - К. : Академвидав, 2005. - 360 с. URL: <https://textbook.com.ua/psihologiya/1473452492>

Гарант ОП

Гнєдкова О.О.